

(א) ר"מ מ"ו, (ב) ש"ן למתני' לעיל דף ע"ג; (ג) לעיל ס"ג.

הגהות הב"ח

(א) גמ' לבי מעשרתא ולמדיש: (ב) שם לבי דפי ולמדיש: (ג) שם באתרא דההוא דזבין הוא דנגיד: (ד) רש"י ד"ה עשוק עפרה יקר, י"ב ע"ל דף נ"ג: (ה) תוס' ד"ה הכא וכו' ולאסמכתא קא ממני דטועה כסבור שלא: (ו) בא"ר התם הוא דקאמר:

מוסף רש"י

על הכומר של זיתים. שמתקין יחד ככל כתי שמתחמו (פסחים ח.נ.).

לאו זידו. שמה לא ימכרוהו לו: דלא לר וחסים. מעות של כל איש ואיש לצד: סיטומתא. חותם שרושמן המנונים על החציות של יין שלוקחין הרבה ביחד ומניחין אותן על הצלע והמליכין אותן אחת אחת למכור לתנות ורושמן אותם לדעת שכל הרשומות נמכרות: ובאתרא נו' למיקני. שרגילין לרשות על מנת שבדבר זה תהא קנייה לו כאלו משך קני: מחוסר שמים. שמי מלאכות: פוסק עמו. ואע"פ שלא יאל השער דהא יש לו אבל מחוסר שלם כאין לו דמי: בידי אדם. אם מלאכות שהדבר מחוסר בידי אדם אפי' מזה הן פוסק: בידי שמים אפי' אדם אינו פוסק. דמי יימר דלמיה ויהא צידו להשלים הלך כאין לו הוא: משדא בחמה. שטוח העומקין בחמה: ומידרא. לזרוק המון לאחר הדישה ברכת ברות: כגון דשדי בחמה ויבש. דלמיה גדיש קרי ליה: האיכא מידרא. צידי שמים היא שרריך רוח שאינה מזהיה: אפשר כנפוחתא. ווי' בלע"ז: על העצבי. כולוה לאותצניהו לרז ושמואל נקיש לה ואזיל: מכמה. הוחמס: למידש. לרוך גמ: מנגד. למשון היין אל הבור שלפני הגמ: דהסי ר' חייא. לקמן: על הכומר של זיתים. דתנן בבתנאי' (לעיל דף ע"ג): מעטן תנא ליה איהו בבתנאי' בלשון כומר לומר שכבר נתחממו: צי דפא. בית הדב של שמן: לפופי. אמוליד"ר בלע"ז לשון מלפפין הוולד (שבת דף קט"ט): שמנגללו לפי מדתו. אם גדולות אם קטנות ועושה להן בית קיבול: ומשרף. לזכור בכבשן: כגון דמלפף ויבש. ואכתי ציסי קרי להו. לשון ציפה מרשק"ר שהעפר מגובלת עם המים: ומידק. לאחר שנשרפו האבנים הרי הן חתוכות שרופות ומוליאין אותן מן הכבשן ונתנין בהן מעט מים ולזרין אותן ונידוכות מאליהן כקמח טחון: משראוי לשקען בכבשן. משכיבין והמנין את האבנים ואת העיס והכל צידו ואין חסר אלא מלאכת השריפה: צד"א. שרריך שהיא מוכן צידו: בעפר לבן. שאינו מנאי וכשהיו מכניסין אותו אין מכניסין אותו אלא מגובל ועשו ציפים: אבל בעפר שחור. שהוא מנאי בנקותו אין כריך שהיא צידו שאם אין לזה יש לזה: מני עיילי עפרא. משהכניס המוכר וזכר עפר צדיתו ועפר שחור היה: עשיק עפרא. יקר (ו) ואינו מנאי: סמכא דעסיה. דכל אחד והחזר יקבל מי שפרע: לא סמכא דעסיה. דלמא לא משכה עפרא וליכא מי שפרע שהוא עצמו לא נסמן עליו אלא נתן על הספק: ימות

הבא לאו בידו. מכאן מקשה ר"ת לפירוט הקונט' דפרק זה צורר (פנהדרין דף כד: ושם ד"ה כל) גבי משחק בקוביא דקאמר התם דללו אסמכתא היא ופי' הקונט' משום דהימי דמי אסמכתא כגון אם אוזיר ולא אעביד וכגון משליש שטרו דגט פשוט (ב"ב דף ק"ט).
הכא לאו בידו אמר רבא "הני בי תלתא דיהבי זוזי לחד למזבון להו מידי זבון לחד מינייהו זבן לכולהו יולא אמרן אלא דלא צר וחתים איניש איניש לחודיה אבל צר וחתים איניש איניש לחודיה למאן דזבן זבן ולמאן דלא זבן לא זבן אמר רב פפי משמיה דרבא דהאי סיטומתא קניא למאי הלכתא רב חביבא אמר למקניא ממש רבנן אמרי לקבולי עליה מי שפרע יוהלכתא לקבולי עליה מי שפרע יובאתרא דנהיגו למקני ממש קנו: היה הוא תחלה לקוצרים: אמר רב ימחוסר שתים פוסק שלש אינו פוסק ושמואל אמר בידי אדם אפילו מאה פוסק בידי שמים אפי' אחת אינו פוסק תנן פוסק עמו על הגדיש והא מחוסר משדא בחמה למיבש ולמידש ומידרא יבגון דשרא בחמה ויבש ולשמואל דאמר בידי שמים אפי' אחת אינו פוסק והא מחוסר מידרא דבידי שמים היא אפשר בנפוחתא: ועל העביט של ענבים: והא מחוסר מכמר ועיולי לבי מעצרתא (ו) למידש ולמנגד כדתני רבי חייא על הכומר של זיתים הכא גמי על הכומר של ענבים והא מחוסר תלת באתרא דההוא דזבין הוא דנגיד: ועל המעטן של זיתים: והא מחוסר מכמר ועיולי לבי דפי (ו) למידש ולמנגד תני רבי חייא על כומר של זיתים הא איכא תלת באתרא דההוא דזבין (ו) ההוא מנגיד: ועל הביצים של יוצר: אמאי והא מחוסר לפופי ויבושי עיולי לאתונא למשרף ולמיופק יבגון דמלפפה ויבושו והא איכא תלת באתרא דההוא דזבין הוא דמפיק: ועל הסיד משישקענו בכבשן: והא מחוסר מקלה ואפוקי ומידק באתרא דההוא דזבין ההוא דייק ולשמואל דאמר בידי אדם אפי' מאה פוסק למה לי משישקענו בכבשן אימא משראוי לשקעו בכבשן: ועל הביצים של יוצר: תנו רבנן אין פוסקים על הביצים של יוצר עד שיעשו דברי ר' מאיר אמר רבי יוסי בד"א בעפר לבן אבל בעפר שחור כגון כפר חנניא וחברותיה כפר שיחין וחברותיה פוסקין אע"פ שאין לזה יש לזה אמומר יהיב זוזי מבי מעיילי עפרא כמאן אי כר' מאיר האמר עד שיעשו אי כרבי יוסי האמר אע"פ שאין לזה יש לזה לעולם כרבי יוסי ובאתריה דאמומר עשיק עפרא אי דמעיילי עפרא סמכא דעתיה ויהיב להו זוזי ואי לא לא סמכא דעתיה: ופוסק עמו על הובל כל ימות השנה: חכמים היינו תנא קמא אמר רבא ימות

לפירוט דצוהב (לעיל דף ק"ט: ושם) חשיב אסמכתא להיא דלאס אני חוזר צי ערצוני מחול לך ולא אמרי' מנו דבעי למיקני גמר ומקני ועוד דל"כ היכי מדמה דפרק זה צורר (פנהדרין דף כ"ה) להיא דל"כ אחד מהם נזיר דהתם לא שייך האי טעמא ור"ת בעצמו חזר בו והגיה בספר הישר גבי עובדא דשנים שהמרו זה את זה דפרק במה מדליקין (שבת דף ל"א) שהקנו זה לזה דאי לא הקנו ליהדרו בהו ואע"ג דיש מקומות דקנו בלא קנין דצריים בעלמא כגון כסנהדרין (דף כ"ד) נאמן עלי אלא כו' דבאתן לך מחלוקת וכן (שם) דור ל בניי ראשך דל"כ יכול לחזור בו התם דין הוא שיעיל כיון שיש להם תביעה זה על זה והם קבלו עליהם כך את הדין ולא דמי להיכא שאין לו שום תביעה והתם צ"ל זה צורר (פנהדרין דף כ"ה) גבי מפרחי יונים משמע כפי' הקונט' דקאמר ונריכא דאי קאמר בתולה דעת עצמו התם (ו) דקאמר קיס לי בנפשא דידענא טפי ולהכי הוא אסמכתא משמע היכא צידו להרויח הוא טפי אסמכתא ומתך דשמעתין נראה לי דלא דמי דהכל הוא צידו ולא צידו דלע"ג למנאי הוא לקנות מכל מקום כיון דתלוי באתרים דלא לא יכיל למכור ממי יקנה הלך לא גמר ומקני אבל התם דל"כ צידו כלל גמר ומקני וכשהיה צידו מכל וכל כגון אם אוזיר ולא אעביד אי גזים לא גמר ומקני כגון דאמר אשלים אלפא זוזי כדלקמן דפרק המקבל (דף ק"ד) אבל אשלים צמיטבא דלא גזים גמר ומקני ועוד פרי' דוקא כי היא דלאס אני חוזר צי ערצוני מחול לך והיא דפירקין לעיל (דף ק"ה) דלאס אי אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים והיא דמשליש חשיב אסמכתא כיון דגזים שאין מתכוין אלא להסמיך חזרו על צדו שראמינהו אבל משחק בקוביא

דעיתא דהכי קא עבדי שירוחו זה או זה ובסנהדרין (דף כד: ד"ה כל) האריך בפסק משחק בקוביא: תני רבי חייא ע"ב בומר של זיתים. וא"ת אמאי לא אמר רבי חייא מילתיה ארישא דעביט של ענבים ויש לומר דאין רגילות למכור ענבים כמו זיתים וא"ת לשמואל דאמר בידי אדם אפילו מאה פוסק למה לי על כומר ויש לומר דכומר הזיתים מקרי בידי שמים: ובכפר שיחין וחברותיה אע"פ שאין לזה יש לזה. לא מייתי בעפרא דהא מחוסר שלם הוא ואינו פוסק אלא ציפים איירי ומדנקט האי לישנא דלע"פ שאין לזה יש לזה כדנקט גבי פוסקין על שער שצוק משמע שיש שער שצוק לציפים וקמ"ל דלע"פ שאין שער לקדירות שצוק כיון שיש שער לציפים חשבו כאלו יש לו ציפים לפסוק לקדירות כשער מוכרי קדירות צול שהציפים לענין קדירות כעין לקנות למוכרי תבואה אי גמי אפילו אין שער יכול להיות דחשיב כיש לו לפי שדרך יוצרים דיופי מהדדי שיש הרבה מהם: (א) יבול' דומר לו תן לו בזה או תן לו בזה: אין זה מעמיד מלוה על גבי פירות א כיון דצמורת מקח נותן לו מעות תחילה ואפילו מני שפרע ליכא דרעמייהו דאינשי אתרעא וילא כשנותן מעות על מנת לקבל פירות לאחר זמן:

עד.

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

עין משפט
גר מצוה

א (ש"ע ח"מ ס"י ח סעי' יג בה"ט):
קנ"ב ב ג מ"י פ"ו מהלכות
מכירה הל' יג יד סמג
עשין פ"ו ולחון קעל
טו"ש"ע ח"מ ס"י קפד
סעיף א:
קנ"ב ד ה ר מ"י שם הל'
ו סמג עשין פ"ו
טו"ש"ע ח"מ ס"י ר"א סעיף
א:
קנ"ב ז מ"י פ"ט מהל'
מלוה ולה' הל' ז
סמג לחון קנ"ב טו"ש"ע י"ד
ס"י קעל עשין ד:
ק"ב ח ט י מ"י שם:
ק"בא כ מ"י שם הל' ז:

לעיו רש"י

ור"ן [ו"ן]. נ"ה.
אמוליד"ר
[אנמיוליד"ר]. לעטוף.
מירשק"א [מירש"ק].
ביצה. מקוה מים רדורים.